

Kosca

Slapovi čez mogočni lehnjak

Dostop: Iz Višnje Gore po levi strani avtoceste do vasi Stari trg. Od tam še kilometer do zaselka Kosca in do vstopa v sotesko potoka z istim imenom. Hoje do slapov je za dobre pol ure. Pot ni označena, vendar je povsod prepoznavna. Ponekod je nekoliko strma in tudi spolzka, zato je potrebna športna obutev. Zaradi podrtih dreves je pot ponekod ovirana.

Naravne lepote ●●●●

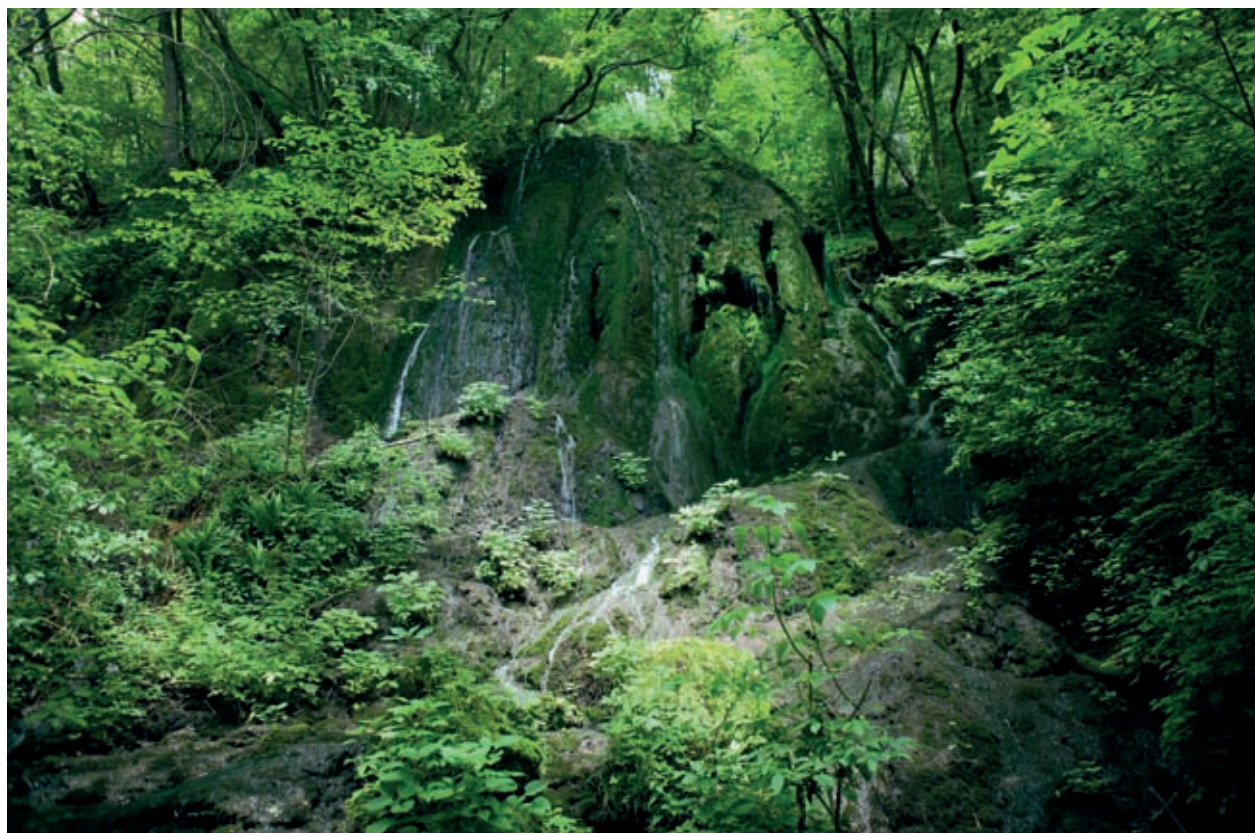
Zgodovinsko-kulturne znamenitosti ●

Severno od častitljivega višenskega mesteca, kmalu za avtocesto, se dviguje od 500 do 700 metrov visoko pogorje, ki je vzorčen primer lepe kmečke pokrajine s širnimi razgledi. Nekateri kmetje so zgodaj uvideli turistično vrednost svojega sveta, zlasti v vasi Vrh. Toliko v vednost izletnikom, ki se jim bo na koncu soteske, na izviru Kosce, morebiti zazdelo, da so v skrajni divjini oziroma v pragozdu, v katerem ob napajališčih zaveje močan vonj po divjadi. Od koških slapov pelje na levo kolovoz, po katerem se v 20 minutah pride na cesto in v civilizacijo, k turistični kmetiji. Sicer pa se je najbolje vrniti k zadnjim hišam pred vstopom v sotesko, še posebno če ste tam pustili avto.

Že ob vstopu v sotesko potoka Kosca nam narava pokaže podobo popolnega zatišja in pragozdne sproščenosti.

V to prisojno, prijazno planoto je torej zareza-na strma, poraščena dolina. Pot po njej se ves čas rahlo vzpenja, in to po njenem dnu, kar pomeni, da izletnika spremlja žuborenje potoka, ki se hladen in bister pretaka med globokimi sencami, čez pragove in čez brzice ter vrtinčave tolmunčke. Rosa tu leži do poldneva. K vodi se stezajo padla drevesa. Imeli bi občutek, da ste v pragozdu, če ne bi bilo starih vegastih brvi. Koscin strmec je vse večji in v zatrepu soteske je tu že spodnji, petmetrski slap, ki v pahljačastih curkih šumi čez temne lehnjakove skale. Po njegovi levi strani se pot povzpne na manjšo vzravnavo, za katero je večji, desetmetrski slap. Ta ne buči, tudi ne šumi čez svojo mrko mogočno kopico; poleti le polzi, mezi in curlja čez temne gube lehnjaka, skozi bujni mah. Vanj Kosca, ki je tu le vodna zavesa, vedno znova sešita in razparana od vodnih curkov, porojena komaj nekaj strmih korakov naprej od slapiščnih

polic, izvirajoča pod strmimi zatrepnimi stenami, odlaga raztopljeni apnenec. Iz apnenčevih skorij, ki začnejo oklepati rastline, nastaja lehnjak, lahka, votličava in luknjičava kamnina. Tu, na Kosci, je eden njegovih najlepših zakladov. Kopica velja poleg lehnjakovih tvorb na Jezerskem za eno največjih tovrstnih tvorb na Slovenskem.

Na pragu svojega mesta, streljaj (resda topovski) proč od avtoceste, po kateri se v hrupu duši promet kakor dva drveča vlaka brez strojevodij, imamo Ljubljančani ob Kosci *tuskulum*, zavetje in zatočišče, za urico ali dve. Tudi če ves dan posedamo tu na kateri od prijazno postavljenih klopic, se nam utegne zgoditi, da nas prej obišče bitje, ki je tu doma – srna ali jazbec – kot človek. Če pa se v tišini izza gostega zelenja vendarle prikaže tudi človeška glava, boste do ljudi začutili drugačno pripadnost, radovednejšo, bolj naklonjeno. Vsaj pozdravili se boste s sočlovekom. Morda vam bo vrnil nasmeh, ki nič ne stane, pa toliko daje.

Kosca se preliva čez mogočno gmoto lehnjaka, poraščenega z gostim mahom.

Brv čez Kosco v času, ko je klicala po prenovi.

